

Els objectius d'ETA

La banda segueix matant per negar el seu debilitament

ANTONI SEGURA

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 15.05.08

La lògica d'ETA no té res a veure amb la de les organitzacions polítiques d'un Estat de dret i democràtic. Hi ha, certament, una anàlisi inicial, fixada en la dècada dels anys 60 del segle passat, que ha romàs inamovible al llarg del temps: el poble basc és l'expressió d'una llengua i una cultura mil·lenàries que els imperialismes espanyol i francès han trossejat en dues entitats estatals diferents i que pretenen destruir negant la sobirania i la lliure expressió de la seva gent. D'ací sorgeixen dues reivindicacions inalterables: d'una banda, el reconeixement de la territorialitat (la unitat d'Euskal Herria) i, de l'altra, el dret a l'autodeterminació.

Durant la dictadura, ETA optà per la lluita armada en territori espanyol. Després de la reunió de Txiberta (la primavera del 1977), en què les diferents forces polítiques basques intentaren inútilment crear un front comú de cara a les eleccions del 1977, ETA va fer també la seva particular anàlisi de la transició: era una transició fallida destinada a perpetuar en el poder els hereus del franquisme, en connivència amb una oposició domesticada de la qual formava part el PNB que anava a aprovar l'Estatut de la Moncloa (Gernika) com a mecanisme de dissolució del poble basc. Per si quedaven dubtes, ETA aclaria que la seva lluita no anava adreçada únicament contra el franquisme, sinó també contra Espanya, una de les potències ocupants d'Euskadi (contra l'altra, França,

el santuari de la direcció de l'organització i dels militants "cremats", ETA no ha practicat mai la lluita armada).

EN LÍNIES generals, la unificació territorial i l'autodeterminació són els objectius a llarg termini d'ETA, i la lluita armada (atemptats, segrestos, assassinats, atracaments, etcètera) és el mitjà per aconseguir-los. I fou precisament aquest entossudiment en el "tot o res" el que posà fi al preacord de Loiola (tardor del 2006), perquè, una vegada s'havia arribat a un mínim comú denominador, l'esquerra abertzale incrementà les seves exigències fins al punt de fer-les inassumibles per al PNB i el PSE. El fracàs de Loiola anunciava la fi del procés de pau, i l'atemptat de la T4 de Barajas (30 de desembre del 2006) posava en marxa una altra vegada l'espiral de la violència (¿en què es basava el president José Luis Rodríguez Zapatero per afirmar, tot just un dia abans de l'atemptat, que al cap d'un any estaríem millor que aleshores?).

La situació actual és certament complexa i radicalment diferent de la que hi havia abans del procés de pau: ETA es troba molt afeblida (¿en fase terminal?), assetjada per les forces de seguretat espanyoles i franceses, i amb més militants a les presons que mai; Batasuna i el seu entorn han estat il·legalitzats, i els seus dirigents, empresonats sense que, a diferència del que succeïa als anys 80 i primers 90, es produeixi una mobilització de la societat basca reclamant el seu alliberament; una societat que, d'altra banda, ha donat mostres contundents del seu rebuig a la violència; una economia que proporciona uns nivells de vida envejables i que es mostra insensible als embats de la violència; un PNB desconcertat per l'enorme pèrdua de vots que ha patit en les passades eleccions del 9-M i arrossegat al precipici de la inutilitat per un nou/vell pla Ibarretxe que desperta molt poc interès, mentre els seus socis de

Govern semblen en procés de liquidació electoral; un PSE a l'alça i un PP en procés d'autodestrucció.

En aquestes circumstàncies, ETA sembla tenir dos objectius a curt termini: seguir matant per negar l'evidència del seu afebliment, la seva nul·la capacitat d'incidència en el dia a dia de la societat basca i per mantenir viva la flama d'un entorn social cada vegada més reduït i desanimat; seguir matant per intentar marcar l'agenda política basca i espanyola i aguditzar d'aquesta manera les contradiccions entre els partits democràtics, puix la unitat dels demòcrates visualitza el seu anacronisme. I, malauradament, com s'ha vist en el terrible --i inútil-- atemptat d'ahir contra la casa quarter de la Guàrdia Civil a Legutiano (Àlaba), malgrat el seu debilitament, ETA manté prou capacitat operativa per seguir matant indefensos exregidors del PSE o membres de les forces de seguretat de l'Estat.